

Motion till riksdagen

1988/89:Bo547

av Sigge Godin och Ulla Orring (båda fp)

Smedjemorasjön och Härjeån

I Härjedalens kommun är 85 % av den tillgängliga vattenkraften redan utbyggd. Den planerade utbyggnaden i Lillhärjedalsområdet ger endast måttliga energitillskott i förhållande till de konsekvenser som kommer att drabba bygden. En utbyggnad av Smedjemorasjön i Blädjan kommer att ge 16 gigawatt och utbyggnaden i Härjeån 9 GWh. Blädjan och Härjeån är de sista orörda vattendragen i kommunen med mycket bra fiske och dessutom en vacker orörd badsjö.

I Svegs och Lillhärjedalsområdet förekommer, på grund av det geografiska läget, endast sommarturism. Förutsättningarna för vinterturism är begränsade när det är 7 mil till närmaste fjäll. En utveckling av sommarturismen är viktig för bygden. En utbyggnad av vattendragen är ett oersättligt intrång i ortens allmänna livsmiljö, det omöjliggör också förutsättningarna för en utveckling av turismen.

Härjedalen är ett primärområde för turism. Efter Tjernobylyolyckan är Härjedalen av riksintresse eftersom området är helt fritt från nedfall efter olyckan.

Värnet av Svedjemorasjön och Härjeån är hela Härjedalens angelägenhet. Vid två tillfällen 1974 och 1980 har kommunfullmäktige enhälligt motsatt sig en utbyggnad. 881026 vädjade kommunfullmäktige till sökanden att avbryta projektet. Kommunfullmäktige anförde bl.a. följande:

Som grund för kommunens vädjan ligger en massiv folkopinion i området, där befolkningen befarar att förändringar i landskap, natur och vattenkvalité kommer att förstöra nuvarande livsbetingelser och förutsättningar för att utveckla näringsliv och livskvalité till glädje för fastboende och turister i Lillhärjedalsområdet. Härjedalens befolkning kan inte inse att den relativt måttliga energinytta som kraftexploateringen innebär kan uppväga de negativa verkningar vilka skapat en oro, som förtjänar hänsynstagande.

Skall hela svenska folket medverka till en balanserad kärnkraftsavveckling krävs förståelse från hela folket för de ingrepp och övriga negativa effekter som kommer att uppstå. Att mot en hel kommuns vilja exploatera dessa vattendrag, som inte ger några större energimängder, skapar inte förståelse och positiv syn på energifrågorna.

Efter regeringens beslut 840927 har stora förändringar skett. Bl.a. har försurningskatastrofen i det aktuella området, ovanför och inom det planerade dämningområdet, försakat kalkning för 8 milj. kr. under sommaren 1988. Risken är stor att den försämrade vattenkvalitén i Blädjan – Härjeån – Härjeåsjön från Smedjemoras myrurlakningsprocess i samband

med källflödets försurningssituation kommer att förstöra såväl bad som fiske.

Mot. 1988/89
Bo547

Farhågor finns att även grundvattnet längs dalgången kan påverkas. Regeringsbeslutet var grundat på reglering av Härjeån med den gamla befintliga flottningsdammen vid utloppet av sjön. Regleringsföretaget har nu ansökt om att få uppföra en ny damm i betong.

De uppgifter som framkommit efter regeringsbeslutet 840927 samt den starka folkopinionen i Härjedalens kommun bör tas på allvar. Riksdagen bör ge regeringen detta till känna.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om miljöriskerna vid en utbyggnad av Smedjemorasjön i Blädjan och Härjeån i Härjedalens kommun.

Stockholm den 25 januari 1989

Sigge Godin (fp)

Ulla Orring (fp)